

Listy

2 To bylo
na počátku v
Boha.

3. "Všecky věci střeze" ně učiněny sou, a
bez něho nic není učiněno, což učiněno jest.

4: Dnem život byt / a život byt. fajt
to: lišj:

5! A to Svätlo vo temnostech swjety: ale
tmy ho neobsáhly?.

Jak mnozí a velicí jsou

skutkově tvoji, Hospodine!
Všeckys je moudře učinil,
plná jest země bohatství tvého.

1. ročník vydán **1999** m **Sw** číslo **5**.

obsah

2 editorial (Bohumil Kejř)

3 biblická úvaha (Ž 104,14 - Václav Kačer)

4 dějiny

Matěj Červenka (Jiř Polma)

7 kultura

Ondřejov 1999 (Irena Škeříková)

8 čtenáři čtou... a píš (St. Martinovský)

zprávy ze světové UF

10 Kazatelská konference v Bad Boll (O. Halama)

11 Evropská setkání žen Jednoty bratrské (Marie Ulrichová)

13 Jednota bratrská na Aljašce (J. Halama Jr.)

15 Vzpomínky na Ameriku (Eva Kejřová)

18 Moravial 2000 (ph)

18 Krátké zprávy (O. Halama)

naše provincie

20 Naposledy? (J. Halama Jr.)

21 Den partnerských sborů v Ochránově (Jiř Just)

23 informace

Dingir

Psalí jsme před sto lety...

ráj srdce (Miroslav Matouš)

**Nové
Bratrské Listy**

Neprodejné!

Tento církevní časopis pro potřebu svých členů a přátel vydává sbor Jednoty bratrské, Hálkova 5, 120 00 Praha 2, tel.: 02/ 24 94 18 70 (nebo: 02/ 96 20 20 33 - jen kancelář). E-mailová adresa je: UF.PRAGA@netforce.cz.

Registrováno pod značkou MHMP - 7/99.

2 * Nové Bratrské Listy 1999

editorial

Vážený čtenáři,
milé sestry a bratři,

také tentokrát Vám přinášíme biblickou úvahu, různé články k duchovnímu zamyšlení, zprávy z života církve doma i v zahraničí - a zatímco toto číslo připravujeme do tisku, chystáme se již na další, tentokrát vánoční vydání našeho časopisu. Jakoby se běh času a událostí pohyboval bez nějakých podstatnějších výkyvů a po více či méně stálé linii. A péče je situace pro mnohé z nás podstatně jiná. Při svém jednání ve dnech 1. a 2. 10.1999 zrušil synod Jednoty bratrské 5 sborů, k nimž se ze svého rozhodnutí přidaly další dva a dvě skupiny z rozdělených sborů. Co všechno to v praxi bude znamenat, jaká jednání bude nutno vést, nedokážeme nyní předvídat. Ale jedno víme jistě: společenství těch, kteří vyznávají Pána Ježíše Krista, kteří z jeho slova chtějí čerpat potěšení i směřence pro svůj život, kteří i při všelijakých selháních usilují o vzájemné obcenství, to nelze administrativně zrušit. Ztřížít podmínky k životu, to ano. Ale žádným nemoudrým ani necitlivým zásahem nelze zbourat to, co stojí na pevném základě, kterým je Kristus. Snad i tato zkouška nám pomůže odhalit, co jsou jen vetché berličky (o něž se lehkomyšlně opíráme) a co je naopak pevné, stálé a neproměnné, co obstojí ve všelijakých bouřích času, co přetrvává až do věčnosti.

Doufám, že i náš časopis napomůže, abychom viděli realisticky. Totiž nejen pravdivě sebe a své možnosti a možnosti těch, kdo nám jsou nakloněni, ale i kdo nyní stojí jakoby proti nám. Je třeba vidět ještě lépe, ještě dál, prohlédat k pravé podstatě. Apoštol Pavel v dopise Kolosenským napsal: "Skutečnost je Kristus" (Ko 2,17). Přeji Vám dobrý zrak, který by pronikl skrz mlhy všelijakých chmur a zdání k té jediné realitě!

Bohumil Kejř

biblická úvaha

Tak vyvodil chléb ze země.

Ž 104, 14

Nabereme-li zeminu do dlaní, nestácíme se divit, že z ní může vyrůst všechno. Vyvodit, vyvést chléb z této hmoty, můžeme pochopit jen jako zázrak Boží moci. Slyšel jsem kdysi dávno odborný výklad, co to je zemina, půda. Výklad byl udivující, takže si jej pamatuji dodnes. Zemina je zvláštní směs, ze které umí Stvořitel dát vyrůst "chlebu", pokrmu a tak uživit vše, co stvořil a to po celá tisíciletí. Nejen člověka a všechny živočichy, ale až po cedry na Libánu (v. 16). Zemina je prach, tedy na prach rozpadlá skála, z dob, kdy na zemi ještě nerostla ani tráva. Ten proces probíhal po miliony let. Sluncem, deštěm, mrazem a hlavně oděrem padajících skal. Větreml byl sfukován do údolí, deštěm splavován. Druhým zdrojem je jíl. I ten se sluncem, mrazem a vzduchem rozpadá na úrodnou zeminu, jenže podstatně rychleji. Stane se úrodnou zeminou za pouhých 400 let. Když na těchto spraších a náplavách vyrostly na Boží příkaz byliny a stromy, pak se jejich rozpadem a spálením vytvářel humus. Třetím zdrojem, jak vidáme v odvážných filmech, je láva vytékající z hlubin země. Po zchladnutí a ztuhnutí se rychle rozpadá a stává se z ní velmi úrodná zemina. Přes ten krátký výklad zůstává obdivuhodným zázrakem, že z této zeminy dává Pán Bůh vyrůstat po tisíce let znovu a znovu obživě pro všechno živé. Je to jistě důvod k přemýšlení, k úctě a chvále Stvořitele.

Nemenším důvodem k obdivu je koloběh vody. Pán užívá hustých oblaků (místo cisteren), aby dopravil na "peři větrovém" (méně básnicky bychom dnes řekli "na křídlech větru") kilometry krychlové vody na vzdálenosti deítek tisíc kilometrů, a to naprosto potichu. Člověk se naučil vyrábět řvoucí pumpy a motory. Jak nesrovnatelně (Ž 104, 1.2). Se svlažených hor voda stéká do potoků a řekami se vrací do moře. Cestou zavlažuje zemi, napájí vše živé a očišřuje (Ž 104, 24). Světlo a teplo slunce dokončuje a tak korunuje zázrak vyvedení chleba ze země. Za tím vším vírou vidíme Boha, kterého smíme oslovovat "Otče náš".

Dalším a neposledním divem je systém semen, který zaručuje "obnovování tváře země". Proto slavíme každoročně neděli díkůvzdání za úrodu tak rozmanitou a bohatou. Jenže to nejsou všechny důvody k vděčnosti. Nejen samým chlebem máme být živi. Jsme stvořeni nejen k fyzické existenci, ale i k nalezení Pravdy, podle Ž 65, 5 na "Sionu".

Modlíme se: "Na tomto místě, kam nás Bože přivádíš, a kde slyšíme o Tvém vyvolení, vyvádíš nás z omylů hřicha a ze smrti. Tu nasycení budeme dobrým domu Tvého, ve svatyni Tvého chrámu. Zde nahlédneme do dalších věcí předivných a přeslavných. Zde můžeme pochopit, že Tvůj Duch nás chce ovládat a řídit naše cesty ke spáse. Amen."

Václav Kačer

Nadto svých darů, Pane, půjčuješ
když časně s hůry zemi svažuješ,
ourod hojných z tvé pravice štědrosti
by vydávala všudy do sytosti;
po polích trávy všemu dobytku,
i lidem všechněm k jejich užitku,
by se mohlo obilé zelenati,
v omylu orače nenechávati.

Odtud i vína hojnost vyvodíš,
jímž v srdci lidském veselé plodíš,
hojnost chleba i oleje vonného,
by se tvář temná zastkvěla od něho.
Těž i to dříví od tebe zrůst má
skrz deště vláhu, kterouž přijímá,
i cedrové libánští převysocí,
kteréž jsi štipil bez lidské pomoci.

Z přebásnění Žalmu 104 od bratra Jiřího Strejce, 1587

dějiny

Matěj Červenka

(21. 2. 1521 - 13. 12. 1569)

Když se díváme do minulosti Jednoty bratrské, poznáváme v ní z písemně zachyceného díla ze svědectví velký zástup věrných svědků Hospodinyých a Kristových. Některé osobnosti zvláště vynikají, avšak jen málo z nich se nám představuje nejen jménem, ale i tváří. Je nám vlastní, že si asi více pamatujeme ty osobnosti našich dějin, které si dovedeme vybavit i podobou tváře. Takové "štěstí" nemá bratr Matěj Červenka. Je ovšem dobře možné, že jeho podobu zachytil na titulním listě Ivančického kancionálu 1564 dřevorez Matěje Sabina Drahotušského. Matěj Červenka byl tou dobou biskupem v Přerově a písařem Jednoty - to by byl dobrý důvod, aby se objevil mezi význačnými muži na titulu reprezentačního kancionálu Jednoty. Protože mu tehdy bylo 43 let, mohl by to být muž vpravo u pulpitu s tváří bez vrásek na čele - ale to je jen spekulace.

Přední osobnost Jednoty bratrské, biskup Matěj Červenka, zemřel před 430 lety. Bratrský nekrologista o něm napsal:

Dne 13. prosince 1569 umřel Br. Matěj Červenka v Přerově, biskup a spráuce tohoto kraje přerovského, písař Jednoty, historicus narozený 21. února 1521 v Čelákovících, kněz od 13. prosince 1549, člen úzké rady od 1. ledna 1550, zvolený biskupem 7. června 1553 a 13. června 1553 i písařem Jednoty... odešel v něm člověk učený, výmluvný, příkladný historicus a summou veliký a znamenitý člověk, jehož měla a má proč Jednota litovati, nebo drahý její poklad byl. Příliš brzy jej Bůh vychvátil, mnoho ten člověk mohl a měl dělati. (nedožil se 49 let)
Důležitost místa Matěje Červenky mezi nejvýznamnějšími muži Jednoty bratrské stručně vypsali Amedeo Molnár (Pohyb teologického myšlení. Přehledné dějiny dogmatu. Kalich, Praha 1982, s. 300-302).

Po Lukáši Pražském se nedostalo žádnému ze služebníků Jednoty bratrské úkolu tak svízelného a zároveň významného jako Matěji Červenkovi: domyslet a v soustavný výklad shrnout základní pochopení biblické zvěsti, jak jím Jednota žila ve svém sborovém obecnství. Úkolu o to těžšího, že v šedesátých letech reformatního století zdaleka již nestačilo opakovat staré bratrské formulace.

Bylo třeba vyslovit nově, v řeči dobře srozumitelně současníkům, vlastní záměr odvážné vyznavačské cesty, po níž se brala odešlá pokolení Bratří. A bylo nezbytné učenlivě naslouchat svědectví zahraniční reformace Lutherovy, Bucerovy, Calvinovy, nepřehlédnout a vděčně užít všeho, v čem byli reformátoři obdařeni jasnějším světlem, ale nedat se ovšem oslnit tam, kde se spekulující rozum začal vzhlízet sám v sobě. A potom, docela lidsky: jestliže měli Bratři obstát v náročné věroučné soutěži, k níž se tím časem evropská reformace rozbíhala, nedohlížejíc konců, museli se i oni pokusit o nový, ucelený obraz svého učení. Tváří v tvář dobovým myšlenkovým a naukovým svárům sám Jan Blahoslav před tímto úkolem couvl. Byl nad jeho síly. *"Přenesnadné to dílo,"* napsal, *"mnohem učenějším Bratru Matěji Červenkovu, mému nejmilejšímu druhu, poručeno. Onť jest měl souhrn všeho bohosloví, jakož byl i začal, sepsati."* Jednota šedesátých let 16. století vskutku sotva měla vedle Blahoslava muže schopnějšího nad Červenku.

Dvanáctiletý Matěj, čelákovický rodák, vstoupil do Jednoty roku 1533, prošel mladoboleslavskou školou Jana Roha, po třech letech i wittenberskou univerzitou jako posluchač Lutherův i Melancthonův a působil potom jako pomocník Jana Augusty v Litomyšli. Zde přilnul oddanou láskou k husitskému a bratrskému odkazu, nade vše pak k oněm stránkám evangelia, které Jednotu obzvláště oslovovaly a jež trpělivě tlumočila. Už devatenáctiletý dosáhl vzdělání jazykového v latině a němčině a velkého bohosloveckého rozhledu. Stal se znalcem nejen uznávaných ústředních, nýbrž i okrajových směrů reformačního učení. Hned roku 1540 mohl být přidružen k

bratrskému poselstvu nejprve do Vratislavi k reformátoru Janu Hessoovi, pak i do vzdálenějšího Štrasburku k Martinu Bucerovi, u něhož se setkal i s Janem Calvinem i s humanistou Jáchymem Camerariem. Humanistická uhlazenost a bratrská přisnost spolu s údernou přesvědčivostí o pravdě reformačního kázání charakterizují od té chvíle jeho životní dílo.

Uniknuv roku 1548 jen o vlásek zatčení - byl *"až do noci trnavé na těch lesích"*, v nichž byli chyceni Jakub Bílek a Jan Augusta - odešel do Prus zajistit Bratrům v Královci a jinde útočiště v nastalém pronásledování. V Prusích působil, od roku 1550 již jako člen Úzké rady Jednoty, až do roku 1553, kdy byl zvolen biskupem moravským se sídlem v Přerově. K této funkci mu přibýlo bohoslovné a vzdělávací vedení církve, úřad písaře.

V písařské povinnosti napsal roku 1558 obranu Jednoty určenou Vojtěchu z Pernštejna a roku 1561 dějepisné dílko Zprávu krátkou o původu bratrském. Nejspíše jako výsledek jeho učitelské práce na bratrské škole v Přerově, kde pomohl postavit již roku 1554 nový sbor, vznikl jeho pozoruhodný překlad žaltáře z latiny do češtiny, vydaný v Prostějově tiskem roku 1562. V dějinách zrodu Kralické bible má tento překlad místo stejně nepochybné jako Blahoslavův Nový zákon, o dvě léta pozdější. Téhož roku, kdy vyšel jeho Žaltář v nově do češtiny přeložený, vložil naň přerovský synod povinnost sepsat bratrskou teologickou summu. Měla široce vyložit důsledky křesťanské víry v milost Boha Otce, v zásluhu Ježíše Krista, v dary Ducha svatého. Základem ji bylo Písmo, vodítkem apoštolské vyznání víry, ale vlastní zpracování mělo dbát nejnovější a nejhodnotnější bohoslovecké literatury. V roce 1564 nepo-

ročil Červenka za první třetinu díla. Zavalen pracemi ve prospěch Jednoty, z nichž bude do pěti let vytržen časnou smrtí, snad i znesmělen ochablým zájmem některých spolubratří o dílo tak odborné, práci nedokončil. To však, co se z ní dochovalo, potvrzuje evropským reformačním myšlením zúrodněnou a ke zralosti přivedenou teologickou samostatnost Jednoty bratrské.

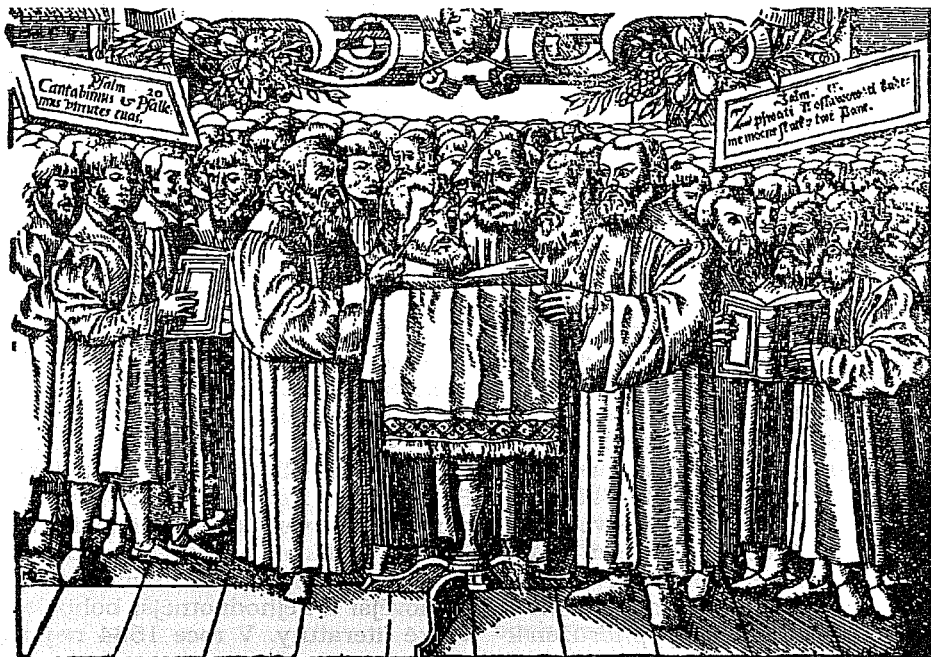
Bůh našeho opravení bez nás nekoná, ale vůli naši tak opravuje, aby se skrze ni s námi pojil a my s ním. A není bližšího žádného znamení nového rození člověku než oprava vůle s obživěným duchem a obnoveným masitým srdcem, aby jsuci Bohu živá rozumně, neoblíbovala, nenáviděla zlého a vůli jeho nejzřízřenější odporného, a milovala, líbila, chutnala, volila horlivým milováním, což se

Pánu Bohu líbí a čemuž svá milostná zaslíbení přisvědčiti ráčil..

Aušak též vůle dobří zde počátkové z navštívení a opravení Božího k dokonání svému přijdou, když se sláva synův Božích ukáže v den blaženého vzkříšení a boj její se tu dokoná a tu celý člověk ve všech mocech vysvobozen bude od služby porušení a obdařen dokonalostí. Toliko zde v pomoci a v síle Boží vůle té opravy k dobrému užiti hledme, věrně pracujme, do krve se hříchům zprotivujme a v nemožném, ovšem v pádích k Bohu se utíkejme skrze Pána Ježíše Krista. Naplnit se to nad námi, že ten, kterýž počal, dokoná a k slávě věčné dopomůže.

Matěj Červenka, Obecní a hlavní artikulové, 1564

vybral Jiří Polma

Ondřejov 1999

V Ondřejově je již tradicí, že se začátkem září koná Ondřejovský festival. Pořadatelé s těmito festivaly začínali v dobách totalitních, snad si to dobře pamatují, že první se konal v roce 1982. Bylo to sobotní odpoledne v malém zarostlém lomu pod místní hvězdárnou. Cílem těchto setkání bylo pozvat písničkáře, kteří nemohli se svou tvorbou z politických či náboženských důvodů vystupovat, dát jim prostor a shromáždit mladé lidi, kteří chtěli poslouchat něco jiného, než dovolovala propaganda. Vystupovali tam například Vladimír Merta, Jakub Noha, skupina Ejhle, Lidl & Velík, Iva Bittová nebo Dáša Voňková. Po revoluci se z těchto téměř neformálních setkání stal Festival hudby a slova a byl rozšířen na celý víkend.

Letos se konal ve dnech 10.-12. září 1999. V pátek večer byl zahájen výstavou fotografií z Izraele. Dvě dívky, které strávily v Izraeli rok nám ukázaly nenásilným způsobem Židy i Araby, žijící pospolu a přece odděleně na území bývalé Svaté země. Slovem tuto výstavu uvedl někdejší velvyslanec ČR v Izraeli, ing. Jiri Schneider. Poté večer bylo možno sledovat tři filmy Občanské společnosti Člověk v tísni (bývalá Nadace člověk v tísni). Myslím, že všechny záběry i rozhovor s ředitelem Tomášem Pojarem, se staly nezapomenutelným znamením všem přítomným.

V sobotu dopoledne hovořil MUDr. Prokop Remeš o falešných představách o Bohu. Nebyla to ani skupinová terapie, ani přednáška,

byl to živý výklad biblického textu, doplněný příklady z praxe z léčebny v Bohnicích.

V sobotu odpoledne se pak konal samotný koncert několika skupin i jednotlivců. Znamé skupiny jako **Oboroh** či **Zuby, nehty** se střídaly se začínajícími, např. trojice **Noi**. Jednotlivci, hudebníci pak byli spíše velmi známí, **Vladimír Merta** nebo **Iva Bittová**. Naprosto jiný druh hudby přinesl vstup zpěváků z Orlicka **Chorus Coronae**. Celý vydařený koncert uzavíral **Sváta Karásek** se svou doprovodnou skupinou **Pozdravpámbu**.

Sobotní večer bývá již tradičně uzavírán tanečním večerem. Tento rok hrál k tanci Jakub Noha Band, Inside, České chleba a H.C.L.

Festival byl uzavřen v neděli dopoledne, kdy v kostele proběhl ještě koncert duchovní hudby, při kterém vystoupil soubor **Chorus Coronae** a zazpíval některé klasické skladby, ale také Missu LUBU, což je černošská mše s doprovodem tradičních bubínků.

Myslím, že takovýto festival člověka, nejen mladého věkem, potěší a inspiruje. Věřím, že je velmi úspěšným pokusem rozšiřování kultury v přípražské oblasti a stává se prostorem k utváření rozhledu a hledání duchovních hodnot mladých lidí dnes. A je chvályhodné, že organizátorům vydržel dech a dobré nápady do dnešních dní. Děkuje se a těšíme se na příští Ondřejov 2 000.

Irena Škeříková

čtenáři čtou... a píší

Milí přátelé,

dovolte mi laskavě několik osobních poznámek k situaci, která nyní poznamenává neblaze život v Jednotě bratrské. K napsání těchto postřehů se odhodlávám, protože prakticky neexistuje (ať v církevním časopise nebo na jakémkoli jiném fóru) věcná diskuse mezi jednotlivými generacemi ani mezi lidmi s odlišným "typem" víry, tak, jak se v církvi tyto rozdíly nyní vyhranily.

V dalším textu budu pro jednoduchost označovat písmeny MS takzvanou současnou "malou stránku", tedy ty, kteří zdůrazňují tradici denominace a písmenem Ch "charismatiky", v současné české Jednotě většinové uskupení, které praktikuje učení většinou přicházející "zvenčí" tj. přinášené osobnostmi mimo denominaci.

Příčin současného nepochopení je jistě více, ale jako jedno ze základních nedorozumění vidím odlišné chápání víry a hlavně otázky jejího projevu - života z víry. Víra (živá víra) je dar Boží jednotlivci, nelze ji vynutit, nelze ji přenést na jiného, nelze ji naučit ani se jí naučit (je možné naučit se pravidla, katechismus a částečně se jimi řídit - jako např. nezabýjet, nekrást atd. - což by se mohlo nazvat mrtvou vírou, zákonickou). Ustrnutí na takovém zákonickém, bezmyšlenkovém plnění předpisů - je předstupněm ke ztrátě víry. Každý musí chtít víc, což je předpoklad k tomu, aby víc "dostal". Stává se to, ale lidsky nepředpověditelným způsobem.. Bůh každého osloví nějakým způsobem osobně, když ho volá k živé víře, když mu ji tzv. "dává". To se může stát v mládí člověka právě tak jako v pokročilejším věku, jako se to stalo např. mně. Proto si ještě velmi dobře pamatuji, kdy a jak se to stalo. A důsledek

v mém životě? Začal jsem intenzivně víru "prožívat" a konečně žít, "pro Pána" pracovat - konkrétně tehdy v Jednotě jsem se "zapojil" pod vedením br. kazatele Borského do práce při "vyučování" mládeže. Jistě si vzpomenu na naše diskuse bří. Jarek Pleva, Jindřich a Ondřej Halamovi, sourozenci Votrubicovi... a jiní tehdejší mladí. To trvalo od roku 1972 asi do roku 1978. Přitom ovšem i u mne probíhalo to, čemu se běžně říká růst ve víře. Tenhle výraz ovšem nevystihuje to, oč jde - nedochází ke zvětšování, jakémusi "bobtnání" původně "malé" víry, jde o získávání hlubší znalosti Písma a zároveň dalších zkušeností v "církevním" i běžném společenském životě (samozřejmě na tom novém základě, kterým je Kristus) - a z toho vyplynulo i pochopení nutnosti "skrytějšího" způsobu potřebné práce. Abych opět dokladoval osobní zkušeností - šlo třeba o vypracování nového Řádu JB v komisi za vedení br. Borského, ve spolupráci s bry. Plevou, Hlouškem, Polmou..., "pokladničení" ap...

Takovým nebo podobným vývojem prošel v podstatě každý z MS. Na tuto osobní zkušenost je ale možné s odstupem času pozapomenout a nechápat nástup "nové" generace, která se začne vyjadřovat jiným způsobem, než je obvyklé. Zejména když tato generace - jak se v nedávné minulosti stalo v řadě sborů - nebyla vychována v církvi, je nadšená prožitkem (vliv současné postmoderní společnosti) a projevuje osobitě radost a nadšení nad Božím voláním. Z hlediska MS je toto zradou na dosavadní církev, přesněji dosavadních zvyklostech. Kriticky musím však také hned uvést, že řada kazatelů MS se již předtím nedržela pořadu bohoslužeb, které byly tehdy v JB "obvyklé". Těžko proto mohu chápat rozhořčení MS nad tím, když si kazatelé

Ch tvoří pořad bohoslužeb podle svého názoru a pochopení - i když to osobně nepokládám za správné, protože jednotným pořádkem je vyjádřen vztah a příslušnost k určité denominaci.

Na straně MS je tedy vzájemný vztah vyznačen netrpělivostí a v podstatě netolerancí, na straně Ch necitlivostí k vlastní denominaci a překotným přijímáním mnoha (zahraničních) vlivů, ne vždy správných a biblicky opodstatněných. Chybí zde "zahleděnost" do teologie a života JB, tak, jak se v průběhu minulých čtyř století vyvíjela. Pomineme-li zcela, nebo téměř zcela, tuto minulost jako věc již neaktuální a neživou, hrozí nám, že se budeme bez kotvy zmiřovat v dobových (neboli právě jen dnes moderních) názo-rech, které se zítra ukáží jako ty, které neobstály ve zkoušce času - jmenujme za všechny jen teologii prosperity, "nárok" křesťana na zdraví, bohatství, úspěch - údajně podložený biblickými texty.

Podívejme se na denominaci letnič-ních - v době svého vzniku kolem r. 1900 byli zatracováni - a dnes jsou církví uznávanou v celém světě. Jistě - prošli vývojem - od hnutí k víceméně klasic-kému církevnímu útvaru, ale v zásadě drželi své vyznání a učení. Nepodléhali nabídkám "jiných" a proto jsou dnes vyhraněnou, "čitelnou" denominací.

Jednota bratrská - a platí to i o celé světové Unitas Fratrum - nemá v sou-časné době vyhraněné, konkrétní učení, dokonce se snad pyšní tím, že drží jen a pouze obecně křesťanské pravdy. V praxi se pak ovšem nedokáže vyrovnat s jaký-mikoli novými trendy - nemá je prostě čím poměřit a tak je buď zcela odmítne nebo se jimi nechá "převálcovat". A to přesto, že má ve svých dějinách význač-né učitele - Lukáše Pražského, J. A. Komenského aj., kteří učili a vytvářeli systém, který po dobu zmíněných 400 let vydržel.

Nyní ovšem již nestačí - je potřebná novelizace (nikoli zásadní změna)

odpovídající myšlení a vyjadřování současnosti. Podaří se ji ještě v české provincii udělat?

St. Martinovský

Poznámka redaktora:

Děkujeme za osobní pohled na jednu z příčin současně neblahé situace v Jednotě bratrské. Snaží se pojme-novat ohnisko napětí - ale domnívám se, že nevystihuje podstatu našeho problému. Jistě - názorové střety generací, pojetí církevního života těch, kteří jsou v církvi od kolébky a těch, kteří přicházejí nově, odlišné důrazy, spory o podobu bohoslu-žeb... to je věčně živé téma a nebude dokonale vyřešeno nikdy, budou-li přicházet noví lidé, nestane-li se sbor pouze jednogeneračním usku-pením a nepřevládne-li totalitní: takto a nikdy jinak! Jsem přesvěd-čen, že takovéto spory jsou řešitelné, že se dokonce musí řešit. A že je dokonce naši pohodlně zaprášenosti ku prospěchu, je-li třeba se vyrovnávat s novými podněty. Bylo by proto dvojnásob tragédií, kdyby z tohoto vyrůstala ta zásadní roztrž-ka mezi MS a Ch. A způsob, jakým způsobem ji "řeší" většina, vypovídá, že kořeny jsou někde jinde.

zprávy ze světové UF

Kazatelská konference v Bad Boll

Naše Evropská kontinentální provincie pořádá jednou za dva roky několikadenní pastorální konferenci pro kazatele a další sborové pracovníky a jejich partnery. Vzhledem k velkému počtu kazatelů a pracovníků se vždy koná ve dvou bázích, na dvou různých místech. Měl jsem příležitost prožít několik dnů s kolegy, služebníky a služebnicemi naší Jednoty z Holandska, Švýcarska, Německa a Dánska. Sejití se konalo ve sboru Jednoty bratrské v Bad Boll.

Téma bylo velmi aktuální. Autenticky mluvit o víře. Také naši bratři a sestry na západ od nás žijí v zesvětštělé společnosti, kde jsou mnohým lidem biblické termíny a křesťanské hodnoty vzdálené. Zabývali jsme se mnoha otázkami. Jak tyto lidi oslovit? Jak se jim přiblížit v jejich každodennosti? Jak jim sdělit evangelium o Boží lásce aby porozuměli? Zároveň jsme se v osobních rozhovorech i skupinách učili druhému naslouchat a rozumět jeho situaci. Byla to velká příležitost rozšířit si obzor pro naše křesťanské svědectví ale také zcela osobně poznat nové přátele, bratry a sestry.

Pro každé ráno, poledne i závěr dne byl připraven liturgický pořad, písně, čtení Písma a modlitby. Tak jsme se společně obraceli v písních, v meditaci, v děkovných i přímlovných modlitbách k Tomu, který sám nás do služby evangelium povolal.

Část jednoho večera byla věnována zprávám a rozhovoru o české situaci. Bratr biskup H. Schlömm, předseda UF H. B. Motel i já jsme mohli podat informace a odpovídat na otázky. Těžce se nám vysvětlovalo to, co sami tak obtížně chápeme. Jak je možné vyloučit z církve jednotlivce, sbory a nakonec i biskupa a jak to mohou dělat převážně ti, kteří ještě před pár lety nevěděli, co je Jednota bratrská? Pokusil jsem se jim ukázat na teologické (lépe snad ideologické) kořeny tohoto exkluzivismu a zneužívání moci, právě tak jako popsat situaci ve sborech i v naší české ekuméně. Znovu jsem se utvrdil v tom, co jsem vícekrát opakoval, že nový směr v české Jednotě bychom neměli nazývat charismatický. V Evropské kont. provincii je mnoho bratrů a sester, kteří mají s charismatickými skupinami dobré zkušenosti na různých místech světa. Nedovedou však vůbec pochopit způsoby jednání nového proudu v naší provincii. "Hněv a smutek". Tak to jeden z nich vyjádřil.

V rámci téhož večera jsme naopak mohli slyšet potěšující svědectví od br. Ndabambi z Jihoafrické republiky, kde procházejí procesem smíření i první zprostředkované zprávy od sestry Welschen, která slouží v sociální oblasti v Bosně. Společné stravování i ubytování pro nás bylo připraveno v lázeňském objektu (Kurhaus) a zasedání se konala ve sborových prostorách. Odpolední program začínal procházkou a rozhovorem (Walk and Talk) a na jedno odpoledne byl připraven společný výlet.

Z těch několika dnů si přivážím

radost z osobních přátelství, povzbuzení k práci a především srdečné pozdravy všem vám v našich sborech a skupinách.

Ondřej Halama

Evropská setkání žen Jednoty bratrské

K evropským setkáním žen Jednoty bratrské došlo brzy po pádu berlínské zdi a otevření hranic mezi východem a západem. Jejich iniciátorkou byla Gudrun Schiewe, manželka kazatele v Nieském, které se podařilo navázat úspěšně kontakty ke spolupráci s ženami Kontinentální, Britské a České provincie. Cílem se stalo lépe poznávat situaci v jiných zemích, kde Jednota působí, pomáhat odbourávat bariéry mezi východem a západem, posilovat sesterskou soudržnost, prohlubovat biblické znalosti, společně se modlit a prožívat obecenství ve víře v Pána Ježíše Krista. Tato setkání jsou pro mnohé ženy v Jednotě tak důležitá, že jim rády věnují svůj čas i peníze.

Rídícím orgánem zatím dvouletých setkání je pětičlenný komitét jmenovaný na 4 roky. Na regionální konferenci v Montmirail v červnu 1998 byly jmenovány oficiální představitelky, které při všech dosavadních setkáních odpovědně spolupracovaly. Z Britské provincie je to Roberta Thompson (Gracehill), z České Marie Ulrichová (Praha) a Jitka Pernerová (Turnov), z Kontinentální za Holandsko Wilma Mets (Den Haag) a za Německo Gudrun Schiewe (Niesky).

Po Ebersdorfu 1993, Nové Pace 1995 a Herrnhutu 1997 se 4. setkání

konalo od 7. do 10. října 1999 v holandském Zeistu. Zúčastnilo se ho na 60 žen z 8 zemí Evropy. Hostitelkami byly surinamské sestry, které vedle anglických, severoirských a německých sester tvořily nejpočetnější skupiny. Na setkání přijely také ženy z České republiky, Estonska, Švédska a Švýcarska. Vzácným hostem byla sestra Kay Ward ze Severní provincie JB v USA, první žena ve funkci biskupa v Unitas fratrum. Právě její stěžejní práce v bohatě naplněném 4 denním programu byly 2 biblické studie na Řím 8, 31-39, v nichž nás sestra Kay zaujala originálním výkladem za součinnosti nás všech ("Láska je víc než být nahore nebo dole. My ženy máme větší sílu, když milujeme.")

K nadcházejícímu výročí 300. narozenin Erdmuth Dorothey Zinzendorfové v roce 2000 nás ve své přednášce Erika Geiger z Mnichova provedla životem této pozoruhodné ženy. Zachytila v ní důležité mezníky její pohnuté osobní pouti a její důležitost pro Zinzendorfa a Jednotu bratrskou.

Do programu byla zařazena procházka s výkladem po bratrském a sesterském settlementu (osadě), v němž má každý dům svou historii a jehož středem je starobylý Zusterplein (náměstí) a zámek.

Vedoucí jednotlivých zemí přinesly zprávy o situaci ve svých provinciích. Sestry z Britské provincie se připravují v příštím roce na oslavu 50. výročí založení své organizace Moravian Womens Association (Sdružení žen Jednoty bratrské). Estonské sestry prožívají modlitební růst v biblických hodinách a první rok vydání Hesel a církevního časopisu. Švédské sestry si uvědomují, že jejich země už dávno není tou, o které se myslí, že je bohatá. Přece

však chtějí hledat způsoby, jak konkrétně pomoci estonským sborům. Zpráva české sestry o vývoji v naší provincii byla přijata s velkým pohnutím. Sestry si vyžádaly její rozmnožení, a tak se dostane na 30 kopií do evropských zemí, kde má Jednota sbory. Zprávy z provincií byly doplněny prodejním bazarem, v němž se jednotlivě země představily svými typickými výrobky a suvenýry.

Návštěva Naardenu byla věnována nejen muzeu a mauzoleu Jana Amose Komenského, kde české sestry zazpívaly jeho píseň "Pane, jenž s mne koupil sobě", ale i zastavení u sochy Komenského, stojící u vjezdu do města. Tento památník je 3. replikou díla Vincence Makovského.

Nedělní bohoslužby byly pro nás plánovány v Amsterdamu, v největším surinamském kostele "Königskirche". Slavnostního shromáždění, při němž účinkoval velký pěvecký sbor, se účastnilo na 600 bratrů a sester. Kázáním v surinamštině a angličtině posloužil populární kazatel, br. Rudy Polanen. K Amsterdamu patřilo ještě krátké odpolední zastavení v kostele Jednoty v jihovýchodní části města, který byl postaven v moderním stylu. Stojí nedaleko místa, kde před časem havarovalo holandské obří letadlo. U stromu, "který všechno viděl" - jak zní nápis na tabulce jeho kmene - stojí pomníček obětem této tragédie. Kostel postavili s velkou obětavostí naši surinamští bratři a sestry za účinné finanční pomoci dalších 4 protestantských denominací. Jeho prostory si ke svým shromážděním pronajímají také některá letniční africká a východoasijská společenství.

Nedělní odpoledne skončilo návštěvou v Den Haagu. Sbor Jednoty stojí ve výstavní části města, které svými kanály (graachty) připomíná

Amsterdam. V době naší návštěvy prožívali jeho členové bolest nad odchodem svého dlouholetého kazatele, bratra Haralda Lenze, který po těžké nemoci byl Pánem odvolán ve svých 47 letech. Surinamské sestry pro nás připravily řadu typických surinamských jídel, známých po celém Holandsku.

Vyvrcholením dne byl však jeho závěr, Svatá večeře Páně, která se konala v "malém" sále v Zeistu. Liturgovala ji sestra biskupka Kay Ward za asistence české, britské, surinamské a německé sestry. Toto svátostné shromáždění bylo krásným a požehnaným zakončením našeho 4. sesterského sejití.

Marie Ulrichová

Smutná zpráva přišla z Evropské kontinentální provincie, konkrétně z Holandska. Po těžké nemoci zemřel dne 4. října bratr kazatel **Harald LENZ**.

Mnozí z nás se s ním seznámili v první polovině sedmdesátých let, kdy, ještě jako student teologie, přijížděl v létě se skupinou mládeže z Evropské kontinentální provincie navštěvovat naše sbory a mládež. V letech, kdy byla práce s mládeží v církvi ze strany státních úřadů omezována a potlačována, znamenaly každoroční návštěvy mladých sester a bratrů z Německa, Holandska, Švýcarska a Dánska velké povzbuzení.

Harald byl pravidelným účastníkem těchto cest, stejně jako každoročního silvestrovského setkání mládeže Jednoty z Východu i Západu v Berlíně. Jeho zdrženlivá rozvážnost, umocněná laskavým pohledem skrze typické kulaté brýle

i jeho odzbrojující úsměv se nám pro zbytek života vrylo do paměti.

Po skončení studií se bratr Harald stal kazatelem Jednoty, posledních více než deset let sloužil sboru v Rijswijk na okraji Haagu. Zdravotní potíže provázely jeho cestu již po řadu let, jejich prudké zhoršení v poslední době a jeho odchod nás však bolestně zaskočily. Haraldu Lenzovi bylo 47 let, zanechal zde manželku Sabinu a dva syny ve školním věku.

Bratr Lenz byl pohřben v sobotu 9. října v Zeistu. Na smutečním oznámení čteme vyznání: Já však, Hospodine, důvěřuji tobě, pravím: Ty jsi můj Bůh, moje budoucnost je ve tvých rukou. (Ž 31)

J. Halama, Jr.

Jednota bratrská na Aljašce

Aljaška je od roku 1959 jedním ze států USA, i když Spojeným státům patřila již od roku 1868, kdy ji koupily od ruského cara. Období ruské kolonizace Aljašky dodnes připomínají ruská jména vesnic, řek i hor a také pravoslavné kostelíky, kterých je po Aljašce roztroušena celá řada. Na území velkém jako Německo, Francie a Španělsko dohromady žije kolem 300 tisíc lidí.

Jednota bratrská tu začala pracovat před sto lety (1885), dnes má na Aljašce 22 sborů s celkem 1709 plnoprávními členy. Sборы jsou roztroušeny po Aljašce a uspořádány do pěti distriktů, protože jsou mezi nimi velké vzdálenosti a většinu roku jsou vzájemně odříznuty. Cestovat mezi nimi lze jen po vodě nebo

vzduchem (sněžné skútry, kterých stojí u každého domu několik, jsou použitelné jen na krátké vzdálenosti).

Slouží tu 13 ordinovaných kazatelů a 9 laických kazatelů. Většina z nich se živi rybolovem, protože plat, který jim může nabídnout církev, by je sám neuživil. Sezóna rybolovu trvá dva až tři měsíce, což znamená, že si kazatel na jeden z nich vezme (placenou) dovolenou a další týden je na neplacené dovolené. Po skončení sezóny pracuje plně jako kazatel a plat si doplňuje tím, co vydělal na rybách. Poslední dvě sezóny byly pro Aljašku katastrofálně špatné, lososů byla sotva desetina obvyklého množství a místní rybáři, tedy i kazatelé Jednoty, se museli zadlužit.

I při nízké zalidněnlosti Aljašky se tu najdou podobné problémy jako v Evropě. V Anchorage, největším aljašském městě, je jenom komunita Jednoty se sedmi členy. Předseda, bratr Frank Chingliak, si povzddechl nad tím, že se celá řada členů sice do Anchorage stěhuje, ale tím se zároveň ztratí ze sborů.

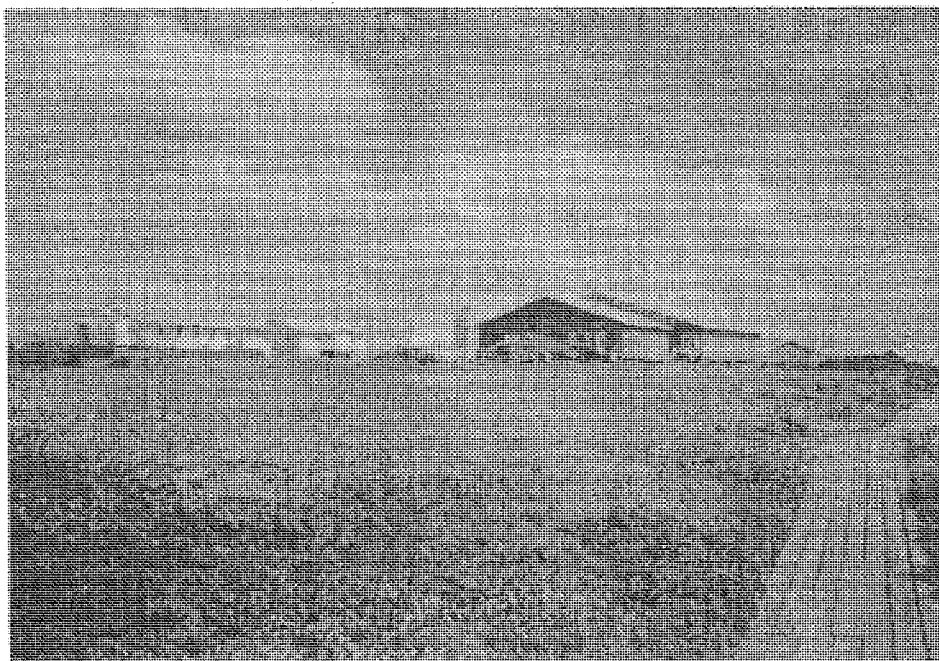
Centrem života Jednoty je právě Bethel, rybářské městečko na jiho-

západě Aljašky, na řece Kuskokwim, se čtyřmi tisíci obyvatel. Původní, sto let starý kostel s typickou ochranovskou věžičkou stojí zavřený a prázdný, protože jeho dřevěné základy dosloužily a hrozí zřícením. Nový sborový dům s modlitebnou dnes stojí opodál, vedle budov Biblického semináře a fary. V Bethel je ústředí provincie (kancelář předsedy, žánní zaměstnanci) a konají se tu každoroční synody. Biblický seminář slouží většinou (ale ne pouze) členům Jednoty. Je to škola, která je zcela otevřená, nemá specifické požadavky na přijetí, můžete být řemeslník nebo vysokoškolák, stačí, že jste gramotní a máte chuť se učit.

Sbor se schází především v neděli, dopoledne k anglickým bohoslužbám, večer k bohoslužbám v domorodém jazyce Yupik. I ty jsou však hojně prokládány angličtinou.

Místní lidé velice rádi zpívají. Dopolední shromáždění má formu, kterou dobře známe, s liturgií, kázáním, známými písněmi, je však pravidelně obohaceno několika vloženými písněmi. Večerní bohoslužby jsou vlastně nešpory, bez kázání, jen s modlitbami a čtením Písma, složené ze společných písní, písní pěveckých sborů, hudebních skupin i sólistů a trvají až tři hodiny. Kdo by čekal jakési folklorní zpěvy, těžce by se zklamal. Většinu repertoáru tvoří písně probuzenecké, s líbivými melodiemi, doprovod je moderní, klavír, elektronické klávesy a další. Nejvíce na mne zapůsobila skupina křesťanských rockerů středního věku s názvem "Tundra Gospel Band".

Jazyk Yupik je řeč pro nás naprosto nesrozumitelná, plná dlouhých slov, s řadou nám neznámých hlásek. Její písemná forma vznikla

komplex budov JB v Bethel

především zásluhou misionářů, existuje překlad Nového zákona, na překladu Starého zákona se pracuje, hotovy jsou dobře dvě třetiny. Jde o práci ekumenickou, podporovanou všemi křesťanskými církvemi na Aljašce. Mohli jsme nahlédnout do právě vyšlé knihy Genesis. Velmi přibližnou představu o jazyce Yupik vám může dát text, který dobře znáte: KUSNGIAGARPUT TSERLA-KITLIK WHANGKUTA MALIGTLAUT (zvítězil Beránek náš, následujme jej).

Novou a nesmírně zajímavou kapitolou v práci Jednoty na Aljašce je nová misie v Rusku. Z ostrova Svatého Vavřince, kde jsou dva sbory Jednoty, se vypravili pracovníci Jednoty na Čukotku, mezi místní eskymáky. Zvláštní je, že o misijní práci mají větší zájem ženy, s hledáním mužů jsou trochu obtížejší. Jazyk čukotských eskymáků je jenom odlišným nářečím Yupik, nejsou tedy jazykové problémy. Zato jsou problémy se vším jiným. Místní lidé na Čukotce žijí v nesmírné bídě, čelí opakovaně hladomoru, dokonce jedí vlastní psy. Proto byla ekumenicky zorganizována pomoc (vedle Jednoty i metodisté, presbyteriáni, luteráni), především zásilky potravin, ale i dalších životních potřeb. S doručením na místo jsou ovšem značné problémy; poslat ji znamená, že se mnoho ztratí cestou, jet s ní znamená nelehká jednání s místními úředníky. Misijní práci vzniklo několik skupinek lidí, kteří se scházejí zatím po domácnostech. Zda z této práce vyrostou v budoucnu sbory na Čukotce, není zřejmé a není to ani rozhodující. Jisté je, že jde o práci velice naléhavě potřebnou.

J. Halama Jr.

Vzpomínky na Ameriku

Nikdy jsem nepočítala s tím, že se podívám do Ameriky, leč neuvěřitelně se stalo skutkem. Od ledna do března 1999 mi bylo umožněno zúčastnit se odborné stáže v Texas Heart Institute v Houstonu ve státě Texas, v rámci výměnného programu, organizovaného lékaři českého původu, žijícími v Texasu v čele s MUDr. Klímou. Kromě možnosti studia v oboru mi tento pobyt poskytl příležitost poznat zblízka alespoň částečně americký životní styl, poopravit si názory na něj a v neposlední řadě uvidět i řadu neuvěřitelných přírodních krás a některé ze starých indiánských památek.

Již před odjezdem jsem též uvažovala o tom, kam tam budu chodit do kostela. V tom mi velmi pomohl bratr biskup Graham H. Rights z USA, který byl v Praze nedlouho před mým odjezdem a poslal mi adresář sborů Jednoty bratrské v Texasu.

Jednota bratrská pod názvem Moravian Church má své sbory převážně v Severní Americe v okolí města Bethlehem v Pensylvánii a v Severní Karolíně a ve Střední Americe, zejm. v Nicaragui a Hondurasu. Sbory v Texasu, uvedené v adresáři, byly shrnuty pod název Unity of Brethren. Tyto sbory vznikly nezávisle na Moravian Church, ale aktivně s ní spolupracují. Již při prvním čtení mne překvapilo, kolik jmen kazatelů je tam českého původu, zatímco jména měst byla pro mne vesměs zcela cizí.

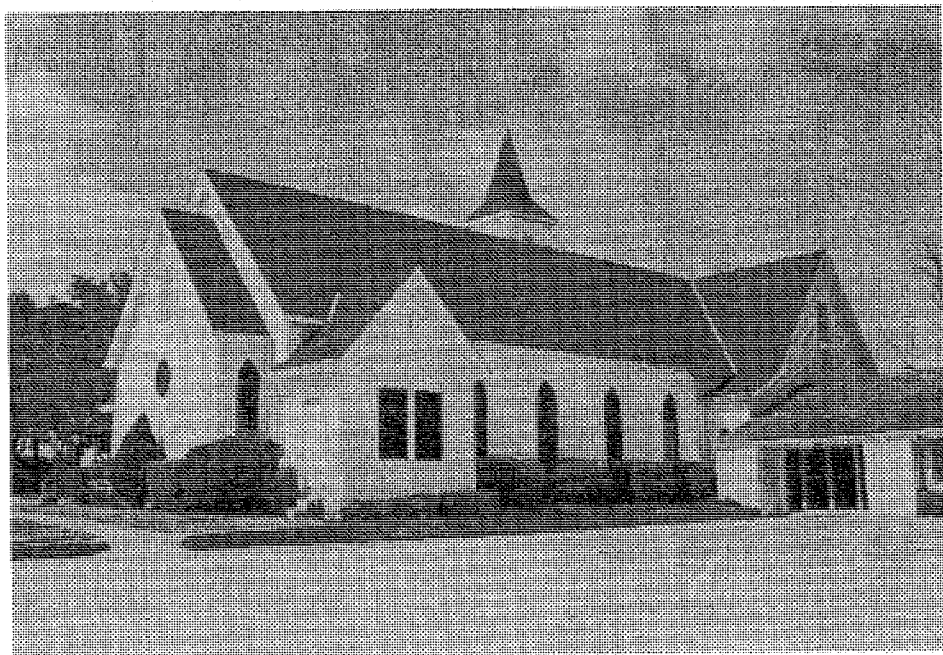
První neděli mého pobytu v Houstonu mne pozval do kostela dobrý známý mé neteře, který je členem baptistické církve. Byl to

ohromující zážitek. Obrovská stavba, sál pro několik tisíc lidí, velký pěvecký sbor, fantastické vybavení budovy pro nejrůznější příležitosti, včetně posilovny, kryté atletické dráhy a dvou basketbalových hřišť. Můj průvodce mi vysvětlil, že je nesmírně důležité umožnit mladým lidem trávit volný čas v bezpečí před kriminalitou a drogami. Vřele jsem s ním souhlasila a možná i trochu tiše záviděla. Jedno z basketbalových hřišť bylo právě využíváno pro odběry dobrovolných dárců krve - i takové akce zde baptisté organizují. Bohoslužby trochu připomínaly velké evangelizační shromáždění, dojem byl ohromující. Vždyť také tento sbor měl asi 20 tisíc členů a zaměstnával 16 kazatelů. Věřím, že všichni byli plně vytiženi.

V dalším týdnu jsem se seznámila s Lenkou, lékařkou slovenského původu, která v Houstonu pracovala

již téměř rok v laboratoři a toto setkání mělo pro mne zásadní význam. Jednak byla Lenka křesťanka, která se několik měsíců před odjezdem do USA stala členkou luterského sboru doma na Slovensku a krom toho měla auto. Nevím, jestli je tomu tak všude v Americe, ale tam, kde jsem byla já nebylo možné bez auta zařídit cokoli, včetně návštěvy kostela. S opěšalými se v Americe nepočítá, ve většině čtvrtí ani nejsou chodníky.

Já jsem mezitím na svých výpravách v okolí koleje, ve které jsem bydlela, zjistila, že v těsné blízkosti je luterský kostel. Lenka byla touto mou informací velmi potěšena, protože zatím v Houstonu v kostele nebyla a tak jsme hned následující neděli vyrazily spolu na ranní bohoslužby. Kostel byl nesrovnatelně menší než baptistický, v historizujícím stylu - měl jak román-

ské, tak gotické prvky, ale byl vkusný a hned s varhanní předejrou na nás vlídně dýchla stará dobrá Evropa. Nevěřili byste, jak to potěší. Některé písně zpívali mladí s kytarou a zejména Lence se to moc líbilo. Pochvalovala si, že to je něco jiného, než staré táhlé nápěvy v jejím domovském sboru. Kázání bylo krátké, většinu jsem i rozuměla a říkala jsem si, že jako dočasný duchovní domov je to přijatelné. Při odchodu se nás místní farář vyptal, odkud jsme, pokýval hlavou, že je to pěkné a ať zase někdy přijdeme a my šly spokojeně domů. Možná se divíte, proč jsem ještě nenavštívila nějaký sbor Jednoty bratrské, ale to nebylo tak jednoduché. Jednak jsem měla velké problémy rozumět texaskému dialektu, takže jsem telefonování odkládala v naději, že se to časem zlepší a za druhé jsem podle uvedených adres nebyla schopna vybrat sbor, který by byl dosažitelný.

Události však dostaly rychlejší spád. Další sobotu nás MUDr. Klíma pozval na výlet na texaský venkov. Jel zařizovat nějaké nákupy a nabídl nám, ať jedeme s ním. Bylo nesmírně zajímavé pozorovat, jak se měnila krajina z úplné roviny v pěkně kopcovitý kraj za řekou Brazos. Byl leden a slunce svítilo ze všech sil, všude byla žlutá loňská tráva a holé stromy a po sněhu a ledu nebylo ani památky. Doktor Klíma nás cestou upozorňoval na česká jména v místních názvech jako např. Mikeška Road a podobně. Když jsme přijeli do městečka Nelsonville, hned na kraji stál krásný kostelík. Jeho stěny bíle svítily proti jasně modré obloze - úplně jako z pohádky. Pan doktor ochotně zastavil, abychom si mohli udělat pár fotografií. U cesty stála malá pamětní deska a já jsem s úžasem četla, že na tomto místě se

usadili první čeští přistěhovalci v Texasu a byla zde uvedena jejich jména. Překvapeně jsem četla jejich příjmení: Lešíkar, Coufal, Marek, Šilar, Motl, Ježek, Čermák... Nevěřila jsem vlastním očím.

Na tomto místě musím poněkud odbočit, abych vysvětlila své překvapení. Pocházím z Československé evangelické církve a moje maminka se narodila a do svých 15 let žila v Horní Čermné, než se za války musela její rodina odstěhovat do vnitrozemí. Moje maminka nadále udržuje kontakty se svými rodáky a před několika lety mi dala přečíst vyprávění o čermenských vystěhovalcích do Ameriky. Bylo to pro mne zajímavé, velmi mne dojímal osud zvláště první skupiny vystěhovalců, kteří se museli potýkat s velkými těžkostmi a prakticky polovina jich cestou zahynula. Pamatovala jsem si jejich jména, protože to byla typická krajová příjmení, ale protože zeměpis není moje silná stránka, názvy měst, kam cestovali, jsem zapomněla. Zapamatovala jsem si pouze, že odjeli někam do Ameriky. A teď takové překvapení! Přála jsem si setkat se s někým z tohoto sboru, ale byla sobota a nikde ani živáčka. Ale doufala jsem, že se mi ještě jednou podaří toto městečko navštívit.

Po tomto impulzu už jsem neváhala a zkusila zatelefonovat do jednoho ze sborů, který měl v adrese město Houston. Měla jsem štěstí. Panu faráři se podařilo mi vysvětlit, kde najdu kostel. Zvědavá a dobrodružně naladěná Lenka se nenechala dlouho přemlouvat a další neděli jsme vyrazily na druhý konec města. Kostel jsme našly kupodivu napoprvé, bez velkého bloudění a přišly jsme jen trochu pozdě. Usadily jsme se do zadní lavice a já jsem trochu znejistěla, když jsem viděla, jak se

Lenka nervózně vrtí. Důvod byl jasný. Probuzenecké melodie původně metodistického zpěvníku příliš připomínaly nápěvy jejího domácího sboru. V duchu jsem si říkala: "Tak sem se víckrát nepodíváš".

Kázání bylo delší než u luteránů a nejen, že se líbilo mně, ale Lenka se jím cítila přímo oslovena. Navíc po skončení shromáždění, když jsme řekly, odkud jsme, se nám dostalo tak vřelého přijetí, že melodie písní byly rázem zapomenuty. Cítily jsme, že jsme opravdu mezi bratry a sestrami. Takže Vás nepřekvapí, že všechny další volné neděle jsme chodily už jenom do Houston Brethren Church.

*Eva Kejřová
pokračování příště*

nější Heidelberg a Bad Boll) a kulturní večery připravené jednotlivými národnostmi.

Očekává se účast celkem asi 60ti delegátů a 4 členného organizačního týmu. Vzhledem k takto omezenému počtu, je účast na Moravialu považována za privilegium a předpokládá se, že se účastníci budou aktivně podílet jak na průběhu samotné akce, tak na práci mládeže Jednoty doma. Za ČR je zváno 6 lidí za "většinu" a 4 za "menšinu". Účastníkům z ČR byla stanovena přátelská cena, která odpovídá jedné desetíně skutečných nákladů na ubytování a stravu.

ph

Moravial 2000

Moravial je název celoevropského setkání mládeže Jednoty. Koná se obvykle jednou za tři roky. V pořadí šesté z těchto setkání se má uskutečnit 3. - 13. 7. 2000 v jihoněmecké vesnici Neckarzimmern.

Téma programu nese název **Roots and Branches** (Kořeny a větve). Kořeny je v této souvislosti míněno Kázání na hoře a podněty z historie obnovené Jednoty, zejména Zinzendorfovy generace. Větve s kořeny souvisí, čerpají z nich, ale zároveň se vztahují dále a (podle druhu stromu) nesou ovoce. Větvemi jsme v této metafoře my, kdo čerpáme z Písma i z historie Jednoty a tážeme se, jak staré zdroje uplatňovat v nových podmínkách.

Jak je patrné z tématu, jazykem příspěvků i diskuzí bude angličtina. Dalšími příležitostmi k rozhovorům a vzájemnému poznávání budou výlety (blízké městečko Mosbach, vzdále-

Krátké zprávy

ALBÁNIE. Bratr A. Poulsen, sekretář dánské misijní rady navštívil v září a říjnu Tiranu a další místa, kde pracuje také Unitas fratrum. Lidé, kteří se zajímají o křesťanství a přicházejí k víře mají touhu také po křtu a Večeři Páně. Proto byl ve spolupráci s dalšími protestantskými skupinami a sbory vybrán pro ordinovanou službu mladý Albánec, dvaadvacetiletý student teologické fakulty Valdenské církve.

FRANCOUZSKÁ GUYANA. Zeistská misijní společnost v Holandsku vyslala ve spolupráci se surinamskou provincií misionáře do Francouzské Guyany. Vyslání byli reformovaný farář v důchodu, bratr J. Los a jeho manželka. V této jihoamerické zemi, v blízkosti Surinamu budou po tři roky sloužit mezi utečenci ze Surinamu a dalšími skupinami. Z Evropy odcestovali v průběhu září.

BRITSKÁ PROVINCE. Dne 21. září t.r. "odešel k Pánu" ve věku 90 let bratr John Foy, biskup Unitas fratrum. Bratr Foy, který dlouhá léta sloužil také v radě provincie pobýval v poslední době v Ballinderry, v severním Irsku.

TANZANIE. "Moravský" velvyslanec v Tanzánii, bratr Enno Barker se stal od 1. října velvyslancem Spolkové republiky Německo v Tanzánii. Bratr Barker, který je členem Jednoty, zastával již různá místa v diplomacii, např. v USA nebo v Moskvě.

VÝCHODOINDICKÁ PROVINCE. Na synodu východoindické provincie, který se konal v první polovině srpna na ostrově Antiqua byl zvolen biskupem Unitas fratrum bratr Kingsley Lewis. Bratr Lewis byl dlouholetým členem a předsedou rady provincie. V letech 1995-96 byl také předsedou Světové Jednoty. Je zároveň členem stále teologické komise UF.

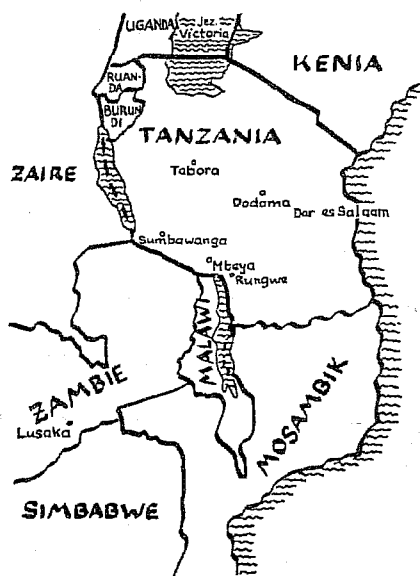
ZIMBABWE A MOSAMBIC. V těchto zemích je skupina křesťanů v různých sborech, kteří by se chtěli sblížit s Jednotou. Bratr Chr. Wessels z JAR tyto skupiny navštívil, aby získal přehled o situaci a prohloubil kontakty.

SURINAM. Bratr John Kent, předseda provincie Surinam (člen komise UF, která navštívila naši provincii na podzim 1998) po dvanácti letech služby v Radě provincie nepotvrdil svoji kandidaturu. Předsedou rady provincie Surinam byl zvolen bratr H. Zamuěl. Bratr Zamuěl byl dosud vedoucím vzdělávacího centra v Paramaribo. Na přelomu srpna a září byl také na zasedání Světové rady církví v Ženevě zvolen do výboru SRC pro misii a evangelizaci.

MORAVIAN HARMONISTS II. Sbor Ochranovské Jednoty bratrské v Nordrhein - Westfalen (Düsseldorf) vydal CD s názvem "Moravian Harmonists II". Jsou zde nazpívány písně z různých provincií Jednoty a v různých jazycích. Německy, česky, anglicky, sranang tongo (Surinam) a Xhosa (JAR). CD je možné objednat na adrese: Dorothea Schulz, Remscheider Str. 6, 40215 Düsseldorf.

ESTONSKO. V průběhu léta byla podepsána dohoda, která upravuje vztahy Jednoty v Estonsku a Evropské kontinentální provincie. Ochranovská Jednota bratrská v Estonsku je samostatné vnitrocírkevní společenství uvnitř luterské církve a zároveň je částí Evropské kontinentální provincie. Ředitelství Jednotu v Estonsku podle potřeby podporuje finančně i personálně a především vytváří prostor pro setkávání sborů a různých skupin.

připravil O. Halama

naše provincie

Naposledy?

Ve dnech 1. a 2. října se v Nové Pace sešel k zasedání synod, svolaný tentokrát Úzkou radou v "obnoveném" složení. To znamená, že řada sborů měla být zastupována lidmi jmenovanými proti jejich vůli a přes protesty Rad starších i členů. Zástupci Unity Boardu také sdělili, že pokládají za dobré, aby se synod, musí-li to být, sešel bez účasti sborů, které se mají stát součástí distriktu.

Po zvážení okolností jsme se já a bratr Jiří Polma zúčastnili zasedání jako pozorovatelé, především proto, abychom byli k dispozici pro případná jednání o ustavení distriktu. Tušili jsme, že atmosféra tomu nebude příznivá, byla však ještě mnohem nepříznivější. O možnosti, že by distrikt v české Jednotě vznikl, se vůbec vážně neuvažovalo. Zvažovaly se naopak poměrně obšírně všechny možné i nemožné argumenty, proč takový distrikt odmítnout. Na straně zastánců distriktu jsou podle synodu v čele nekající hříšníci, s nimiž není možné mít obecnství, dokud se nedají cestou pokání. Žádný kompromis s hříchem - zaznělo mimo jiné. Znamenalo to: kazatele, kteří byli propuštěni, rozhodně nebudeme znovu zaměstnávat, dokud trvají na svém. Synod se výslovně utvrdil v tom, že mu nikdo nemůže nic předpisovat, ani Unity Board a jeho zástupci. Z hlediska litery řádů měl ostatně pravdu. Tu má jistě i slovo, že litera zabíjí, což se mělo záhy potvrdit.

V sobotu se synod "zamyslel" nad problémem, jak řešit situaci ve sborech, které nechťejí přijmout vnuco-

vané správce, ani když jim tito zabavili účty a dali tak najevo, že s nimi nejsou žerty. Řešení, navržené některými z těchto osob a v konečné podobě předložené J. Plevou, je prosté: zrušit! Zrušené sbory už nemohou klást odpor, alespoň ne podle litery řádu, bude tedy po problému. Žádné dělení církve nebude, i kdybychom jí měli čtvrtinu zrušit. Svrchu zmíněná smrtící litera konala své dílo. Rozhodně by to bylo k smíchu, kdyby to nebylo k pláči.

Kupodivu se nikdo nezeptal, co na to lidé, kteří v dotyčných sborech žijí, nikdo (s výjimkou zahraničních účastníků) se nahlas nepodivil nad svéráznou logikou tohoto opatření. Celková atmosféra budila dojem, že jde o věc předem domluvenou. Při hlasování potom jediný osamělý hlas proti dotvrdil zoufalou zprávu o zkáze "Jednoty" v Čechách.

Seděli jsme s bratrem Polmou v sále, sledovali "jejich" synod a v podstatě se jenom utvrzovali v tom, co se druhé straně marně snažíme již přes rok sdělit. Česká Jednota bratrská se definitivně rozdělila. Nepatříme k sobě, a tento pocit je vzájemný. Vnitřně jsme se vlastně rozešli již před lety, v posledním roce i navenek. Toto shromáždění bylo snad poslední kapitolou v onom dělení (i když se dá předpokládat ještě nějaký epilog), ale nebylo si toho vědomo. V nadšení pro svou věc se nedá zarazit, pochopení pro jiné názory nemá. Prokáže "dobrou vůli" tím, že nechá "odbojným" sborům ještě čas na rozmyšlenou, zda se nechťejí přece jenom podrobit. Nakonec pověří Úzkou radu, která má sbory likvidovat, aby to s nimi ještě probrala a rozejde

se, zřejmě s pocitem dobře vykonané práce.

Dá se takové sejití po právu nazvat "synod" (společná cesta)? Určitě nedá. A upřímně řečeno, přinejmenším několik předchozích setkání, kde jsme ještě byli zastoupeni, také ne. Nešlo již o hledání jedné cesty, ale o stále ostřejší střetání cest viditelně různých. Tyto cesty se teď docela rozešly. Nás, kdo chceme zachovat dosavadní podobu a svéráz sborů Jednoty, se nová, změněná církev rázně zbavila. Rozdělení obou nesourodých směrů proběhlo ne pět minut před dvanáctou, ale až za soumraku, ne-li potmě. Buď nám Pán Bůh milostiv, abychom mohli vyvrávorat do nového rána s co nejmenšími škodami.

J. Halama Jr.

Den partnerských sborů v Ochranově

**"Pták nalezl svůj domov
a vlaštovka hnízdo
pro své mladé..."**

Tak zněl název a motto setkání, které proběhlo v sobotu 30. října v Ochranově. Připravil jej Východoněmecký tým Jednoty bratrské, složený ze sborů východní části Německa, které zde byly početně zastoupeny. Z české strany se setkání zúčastnily výpravy ze sedmi "tradičních" sborů všech věkových generací. Nízkým věkovým průměrem se vyznačovala zvláště skupina z Potštejna. Milým překvapením byla i přítomnost zástupců "svobodného sboru" JB Alšovice. Celkový počet všech účastníků odhadován na 300, národnostní

pestrost doplňovali ještě účastníci z Estonska a Pennsylvánie (USA). Na všechny čekal bohatý program a pěkný podzimní den. Škoda jen, že řada českých účastníků přijela, kvůli těžko pochopitelnému více než dvouhodinovému čekání na hranici, později. Setkání začalo společným shromážděním v modlitebně, poté následovala biblická práce ve skupinkách. Polední přestávku mnozí využili k prohlídce Ochranova, někteří navštívili Komenského knihkupectví. Důležitým bodem programu bylo společné setkání jednotlivých partnerských sborů, při kterém se naši němečtí sourozenci živě zajímali o současnou situaci na české straně a o konkrétní potřeby pro pomoc těmto sborům. Jazykové bariéry se dařilo celkem úspěšně překonávat. Spoluúčast a upřímný zájem našich blízkých na druhé straně hranice v tomto pro nás těžkém období je pro nás velkým povzbuzením.

Odpoledne na všechny účastníky čekal společný průvod k nedalekému pomníku na místě, kde byl poražen první strom ke stavbě Ochranova. Tuto slavnostnější část programu zahájili ochranovští trubači, posílení hudebníky z dalších sborů. Následovala řada projevů a pozdravů, mezi několika řečníky promluvil br. Jiří Polma o Augustově písni "Aj, jak jsou milí tvoji příbytkové" v souvislosti se vznikem Ochranova, br. Klaus Biedermann připomněl význam této písně v dění kolem bratrského sboru Herrenhaag, který museli bratři na nátlak vrchnosti zcela opustit. Českým sborům se dostalo ujištění, že nejsou ve svém boji sami a že mohou ve svých německých sousedech nalézt podporu a pomoc. S hudebním doprovodem se poté přítomní odebrali do velké modlitebny ke slavnostnímu shromáždění, které vedl br. Johannes

Welschen, kazatel sboru Berlin-Mitte. Po kratším kázání přečetl dopis Ředitelství Kontinentální provincie adresovaný Ekumenické radě církví, Evangelické alianci a sborům Jednoty v České republice, ve kterém Ředitelství odmítá represivní postup současné Úzké rady a pokládá nadále členství zrušených sborů v Jednotě bratrské za platné (poslední synod v Nové Pace vzal na vědomí zřízení distriktu, ovšem pouze mimo Jednotu bratrskou, prohlásil, že distrikt nemá právo používat jméno v souvislosti s Jednotou bratrskou a konečně zrušil pět sborů "menšiny", čímž tyto sbory fakticky přestaly být součástí české JB a nyní jsou vlastně "bezprizorní"). Na shromáždění promluvil také br. Heinz Küchler, kazatel sboru v Drážďanech. Připomněl, že by se mohli němečtí členové Jednoty opět začít učit česky a nastínil vizi dlouhodobé česko-německé spolupráce, která by mohla být inspirací i za hranicemi církve. Častější kontakty mezi jednotlivci a sbory by tomu měly napomoci (malým konkrétním příkladem v této oblasti je hromadná

výprava z Königsfeldu, která právě v době psaní tohoto příspěvku navštívila několik sborů Ochranovského distriktu a památná místa staré JB). Celé setkání bylo oficiálně zakončeno po čtvrté hodině, změnilo se v osobní rozhovory a postupně se účastníci rozjžděli do svých domovů.

K setkání partnerských sborů byla péčí br. K. E. Langerfelda vydána zkušební verze česko-německého zpěvníku (Tschechisch-deutsches Liedgut). V záhlaví nese přepis: *"Tento sešit byl spěšně zhotoven z lásky k našim českým sestrám a bratrům"*. Obsahuje 50 bratrských písní a 5 přídavků, vše s česko-německými texty. Mnozí z nás si jej odvezli domů, pro německé sourozence jich bude vyroben dostatek.

Jiří Just

pohled na Ochranov z Hutbergu

informace

DINGIR

Právě vychází letošní třetí číslo časopisu **DINGIR**, které je tematicky věnováno letničnímu a charismatickému hnutí. Jak jsme již informovali v minulém čísle NBL, jedná se o časopis, který připravují odborníci ze Společnosti pro studium sekt a nových náboženských směrů a toto číslo bude pravděpodobně mnohé z vás obzvláště zajímat.

Z článků: Jen ryzost a upřímnost (rozhovor s Danem Drápalem), Buddhistický klášter v Amaravati, jako Sri Chinmoy v sukni (Českou kotlinu navštívil další mesiáš)...

Cena časopisu je 39,- Kč, objednat jej můžete na adrese:

Dingir, s.r.o.

Jankovcova 31

170 00 Praha 7

tel.: 02 / 8387 2223

fax: 02 / 8387 2222

e-mail: dingir@telecom.cz

internet: www.dingir.cz

prodloužit. V první polovici října bude, jak lze bezpečně očekávat, vše dokončeno. Dá-li Pán, bude pak svěcení modlitebny předsevzato dne 15. října, v den, na kterýž zároveň připadá naše církevní slavnost. Zveme srdečně bratří a přátel blízkých i vzdálených k účasti na této naší slavnosti.

Th. Reichel

Nová Paka. V neděli dne 10. září odpoledne směli jsme tu z milosti Boží otevřít modlitebnu, o jejíž zřízení a vydržování postarali se a pečují k církvi naší přihlášení v Pánu bratří. Potěšili jsme se a z nich. Účastenství bylo značné, tak, že místnost nestačila. Přítomni byli ev. i kat. přátelé a bratří až z Ml. Boleslavi, Turnova a ovšem okolí. - Dá-li Pán, konati se budou v modlitebně naší střídavě i služby Boží reformované. Toužíme úsilně zachovávat jednotu ducha ve svazku pokoje, Vy všichni, milí bratří a sestry v Nové Pace, rostte v Toho všelijak, Kterýž jest Hlava, Pána Ježíše. Duchem jsme Vám blízcí a modlitbami Vás stále provázíme!

(Bratrské listy, říjen 1899)

**Psali jsme
před sto lety...**

Bratrské Listy.

Nová modlitebna v Potštýně.

Stavba nové naší modlitebny rychle pokračovala a blíží se ku svému konci. Již jsme doufali, že bude možno koncem tohoto měsíce tuto budovu účelu svému odevzdati, než vidíme, že přec to nebude možné, zvláště některé práce, které se kolem modlitebny provádějí, nutí nás lhůtu

Aj, jak jsou milí
tvoji příbytkové,
jak rozkošní
křesťanští sborové,
Pane,
v nichž tvé jméno slavné.

Vroucí žádostí
duše má jich žádá,
ach, milostí
hořící k nim chvátá
vjíti,
příbytek v nich míti.

Máj srdce

Před lety se konal synod Jednoty bratrské na Jamajce, malém ostrově ve vlnách Atlantického oceánu jižně od Kuby, osídleném černošským obyvatelstvem. Zástupci církve z rozličných zemí byli pozváni k audienci u hlavy státu. Mezi ostatními byl přítomen i delegát z české Jednoty. Při rozhovoru s ním projevil onen nejvyšší státní představitel, vyznáním metodista, černoch, jehož děd byl ještě otrokem, takové znalosti české reformace a dějin původní Jednoty bratrské, jakými by se mohl prokázat málokterý vzdělaný příslušník našeho národa, tehdy za naší nesvobody, ale i za nynější svobody, zaměňované mnohými za nevázanost.

Během téhož synodu byl dotazován jeden ze synodálů, kazatel z Velké Británie, jak je možné, že v Severním Irsku se po desetiletí vedou nábožensky motivované spory, vrcholící nejednou v krveprolití.

Pohotová odpověď byla tato: "Je to tím, že v Severním Irsku je příliš mnoho katolíků, příliš mnoho protestantů a příliš málo křesťanů." Myslím si, že v tom je klíčové vysvětlení všech historických konfliktů na celé Zemi i v našich vlastních dějinách. Není v tom poučení i pro naši současnost?!

A ještě do třetice: Jeden ze zahraničních hostů byl pozván, aby kázal v jednom z tamějších černošských sborů. Místní kazatel jej představil slovy: "Jak vidíte, náš host má bílou pleť. Ale ujišťuji vás, že jeho srdce je úplně černé." Myslím si, že po tomto představení srdce přítomných zbělela a takováto vzájemnost porozumění a lásky by měla vládnout nejen mezi křesťany, ale mezi všemi lidmi vůbec. Jaké je naše srdce?

Miroslav Matouš

Dva, kteří se nenávidí,
lhou si či mají ze sebe strach,
prostě se nemají rádi
- i to je příliš mnoho lidí na zemi.

Ani stopa na nebi po jiných:
smiřme se, my dva jediní na zemi,
vždyť zhyneš-li tím, že mne zničíš,
navěky umře vesmír.

M. Matouš: Uhel a křída

